

Ismir Mulalic
DTU Transport
imu@transport.dtu.dk
tlf. 45 25 65 24

Ninette Pilegaard
DTU Transport
np@transport.dtu.dk
tlf. 45 25 65 54

d. 10. mart 2015

Forslag til Special Session

Emne:

Agglomeration – en bredere økonomisk effekt på transportområdet

Baggrund

Transportministeriet arbejder løbende på at forbedre, udbygge og udbrede den anvendte metode og praksis for samfunds-økonomiske analyser på transportområdet. I et aktuelt projekt fokuserer de, i samarbejde med DTU Transport og Vejdirektoratet, på agglomeration som en bredere økonomiske effekt på transportområdet.

Bredere økonomiske effekter er et begreb, der dækker over potentielle effekter af transport projekter, som ligger udover dem, som normalt medtages i den samfundsøkonomiske analyse, cost benefit analysen (CBA). I CBA er en grundlægende antagelse, at de relevante markeder fungerer under fuldkommen konkurrence, det vil sige at priserne ikke afviger fra de reelle omkostninger ved en given vare. I denne situation kan de væsentlige velfærdseffekter aflæses direkte i effekterne på de direkte markeder. Effekterne på de direkte markeder – transportmarkedet – kan dog godt påvirke andre markeder således at der også sker ændringer i disse. Under fuldkommen konkurrence er disse ændringer imidlertid ikke ekstra effekter, men blot forskydninger af omkostninger og gevinster. Anderledes er det imidlertid, hvis der er væsentlige imperfektioner på relevante markeder. I denne situation kan der nemlig godt være effekter på disse markeder, som ikke kan aflæses alene ved at se på de direkte effekter.

Interessen for bredere økonomiske effekter blandt rådgivere og beslutningstagere skyldes blandt andet, at man ganske ofte kan observere effekter af transportprojekter på andre markeder. Eksempelvis at boligpriser ændrer sig som følge af infrastrukturprojekter eller at lokaliseringen af virksomheder ændrer sig. Samtidig kan man se effekter af bytæthed på lønninger og sammenhæng mellem lønninger og pendlingsafstand. Da dette er effekter af stor relevans for samfundet er man også interesseret i at kunne påvirke disse, heriblandt med transporttiltag. Derfor er der brug for viden om mekanismerne bag disse effekter.

Formål

Formålet med Special Session er at give et overblik over emnet agglomeration og hvordan det virker som en bredere økonomisk effekt i samfundsøkonomiske analyser på transportområdet. Foredragsholderne vil beskrive og afgrænse emnet agglomeration og dets relation til transportområdet og sætte det i forhold til den generelle anvendelse af samfundsøkonomisk metode. Det vil også blive diskuteret, hvordan man aktuelt håndterer agglomerationseffekterne i Danmark og internationalt og, hvilke udfordringer det stiller. Det vil desuden blive præsenteret, hvordan modeller for analyse af bosætning kan hjælpe med at isolere effekter af agglomeration som en bredere økonomisk effekt fra effekter som følge af selv-selektion.

Foredragsholdere:

1. Lars Olsen (Transportministeriet): *General anvendelse af samfundsøkonomisk analyse og relationen til bredere økonomiske effekter,*

2. Ninette Pilegaard (DTU Transport): *Introduktion til agglomeration – en bredere økonomisk effekt på transportområdet*, og
3. Ismir Mulalic (DTU Transport): *Transport infrastruktur og bosætningsmønstre i Storkøbenhavn*.

Tidsmæssig længde: 1,5 timer.